

procesu uspostavljanja adekvatnog mehanizma koji bi obezbedio obeštećenje roditeljima u svakom konkretnom slučaju.

Krajem decembra ministar pravde i ministar zdravlja su izjavili da je potrebno doneti poseban zakon o nestalim bebama kako bi se stvorio pravni osnov za formiranje nezavisnog tela koje bi imalo ovlašćenje da vodi istragu i utvrdi istinu u svakom konkretnom slučaju. Zakonom bi trebali da budu predviđeni i kriterijumi za isplatu naknade roditeljima koji, usled nedelotvornog istražnog postupka, nisu bili u mogućnosti da utvrde okolnosti pod kojima su njihova deca nestala. Ministri su najavili da će o ovoj odluci obavestiti Komitet ministara Saveta Evrope 9. januara 2015. godine.

6.3. *Abortus.*

Pakt o građanskim i političkim pravima i Evropska konvencija o ljudskim pravima ne definišu početak života. Član 63 Ustava Srbije garantuje pravo *svakom* da slobodno odluči o rađanju dece, dok je Porodičnim zakonom *precizirano da žena* slobodno odlučuje o rađanju. Evropski sud je u slučaju *Vo protiv Francuske*, ECtHR, App. No. 53924/00 (2004) doneo presudu u kojoj je zauzeo stav da je pitanje kada život počinje u nadležnosti država članica, s obzirom da u Evropi ne postoji konsenzus o naučnoj i pravnoj definiciji početka života. Sud je potvrdio i to da embrion može imati status ljudskog bića u smislu zaštite ljudskog dostojanstva, ali ne i status individue koja uživa zaštitu člana 2 EKPS.

Stav Evropske komisije za ljudska prava je da se pravo na porodičan život ne može tumačiti tako široko da se ocu nerođenog deteta poverava pravo da bude konsultovan ili da zahteva da dete bude rođeno protiv volje majke.

Pobačaj je regulisan Zakonom o postupku prekida trudnoće u zdravstvenoj ustanovi Srbije, prema kome se za prekid trudnoće traži zahtev bremenite žene, kao i njena izričita i pismena saglasnost. Prekid trudnoće se može izvršiti do 10 nedelje gestacije, a samo izuzetno i nakon toga i to samo u tri slučaja. Odluka kojom se utvrđuje da postoje uslovi za prekid trudnoće u svakom konkretnom slučaju, donosi se u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se prekid trudnoće vrši. U zavisnosti od toga o kojoj se nedelji trudnoće radi, ova odluka se može doneti od strane različitih subjekata unutar zdravstvene ustanove. Zakon je u saglasnosti sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Krivični zakonik predviđa krivično delo nedozvoljenog prekida trudnoće odnosno pobačaja izvršenog, započetog ili pomognutog protivno propisima (čl. 120).

Iako tokom 2014. godine nije bilo većih polemika o pravu na abortus neophodno je istaći da u Srbiji postoje ozbiljna zalaganja za ukidanje ovog prava. Tako je 2013. godine Sabor Srpske pravoslavne crkve podržao inicijativu jednog broja lekara koji se zalažu za zabranu abortusa. Iako su ovakvi zahtevi u suprotnosti sa našim pozitivnim zakonodavstvom i prihvaćenim međunarodnim normama oni ipak mogu uticati na uspostavljanje prakse koja svoje opravdanje ne nalazi u nekom pravnom aktu. Naime, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti predviđeno je da je etički odbor jedan od stručnih organa zdravstvene ustanove i da se članovi etičkog odbora imenuju iz reda zaposlenih zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi i građana sa završenim pravnim fakultetom koji žive ili rade na teritoriji za koju je zdravstvena ustanova osnovana.